

Plan(et) B efter festen

af Lykke Friis, phd og prorektor, Københavns Universitet

”Der ikke nogen plan B, for der findes ikke nogen Planet B”. Sådan sagde EU's Kommissionsformand José Manuel Barroso, da han i sidste måned åbnede en konference i Operaen. Der er behov for en Top COP og ikke en Flop COP, som det med en blanding af alvor og humor er blevet sagt om FN's klimakonference – COP15 - i København i december.

Danmark har de seneste to år som optakt til COP15 oplevet en samfundsmæssig klimamobilisering med en stribe af tiltag inden for forskning, erhvervsliv og civilsamfund. Mange af initiativerne er gået på tværs af områder og institutioner. Ja, det er lige før, at man her i 20-året for Berlinmurens fald kan tale om, at klimaet har fået mange mure til at falde mellem universiteter, erhvervsliv og politiske beslutningstagere - ofte med universiteterne som initiativtagere.

I marts stod Københavns Universitet sammen med ni internationale universiteter og en række større danske virksomheder bag en stor international forskningskongres, som resulterede i en rapport med den allernyeste klimaviden til COP15. Århus Universitet holdt i foråret en stor konference, der mundede ud i ”The 7 Aarhus Statements on Climate Change”. DTU har i en rapport fremlagt anbefalinger til energiteknologiske løsninger på klimaudfordringen.

Initiativerne fortsætter helt frem til COP15, hvor f.eks. Københavns Universitet sammen med Yale har inviteret studerende til København for at diskutere, hvad universiteter og ikke mindst studerende kan gøre for at reducere deres CO2-udslip. Initiativet er en opfølgning på et forhandlingspil (”Copenhagen Competition”), hvor over 70 jurastuderende fra 13 lande tidligere på året dystede om at skrive en ny klimaaftale sammen.

Klimaudfordringen vil uanset det konkrete COP15-resultat ikke forsvinde fra dagsordenen efter COP15. Derfor gælder det nu om at konsolidere Danmarks position som klimaknudepunkt - også selvom vi ikke kan styre efter et COP15 fyrtårn. Da mange lande og regioner er begyndt at rykke voldsomt på klimaområdet, er konsolideringen faktisk intet mindre end en hastesag.

På de danske universiteter er vi i fuld gang med at trimme vores organisationer til fortsat at kunne møde klimaudfordringen. På Københavns Universitet opretter vi i 2010 et Sustainability Science Center for at styrke tværgående forskning om samarbejdet med omverdenen. Universitetet opruster med en ny international kandidatuddannelse i klimaforandringer, og der udbydes et stort antal internationale klimasommerskoler. Lignende tiltag er i gang på andre danske universiteter, som hovedregel i samarbejde med udenlandske forskningsinstitutioner og erhvervsliv.

Da grundforskning og gode kandidater inden for klimaområdet er afgørende for Danmarks evne til at tiltrække, fastholde og udvikle nye ”klimavirksomheder”, bør imidlertid også regeringen styrke sit fokus på dette område. Regeringens nye erhvervsklimastrategi indeholder gode taktik, men den er ikke ligefrem gennemsyret af ambitionen om at styrke Danmarks position som klimaknudepunkt inden for grundforskning og uddannelse. F.eks. leder man forgæves efter et afsnit om uddannelse.

Når strategien udmøntes, bør regeringen opprioritere uddannelse og grundforskning, så Danmark kan blive ”en magnet for udenlandske forskere og studerende”, som økonomi- og erhvervsminister

Lene Espersen udtrykte regeringens ambition på Københavns Universitet for nylig. En konkret ide kunne være at tilbyde udenlandske klimastuderende stipendier til danske universiteter.

I en forskningspolitisk tale slog præsident Obama i april til lyd for, at ”den nation, der i det enogtyvendeårhundrede formår at blive verdensleder inden for ren energi, bliver ledende i den globale økonomi.” Verdensøkonomisk leder bliver Danmark måske næppe, men grønt fyrtårn kan vi forblive efter COP15 med de rette tiltag. Det har Danmark og det globale klima behov for.